

СТАНОВИЩЕ

От Доц. д-р Лиляна Димитрова Димитрова, дм

външен член на научно жури за провеждане на конкурс за АД „Професор“
по професионални болести

Относно конкурс за заемане на Академична длъжност **„Професор“**, област висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“ по професионално направление 7.1 „Медицина“ и научна специалност „Професионални болести“ за нуждите на Факултет „Обществено здравеопазване“, Катедра „Физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални болести“ - Медицински Университет Варна и Втора клиника по Неврология в УМБАЛ „Св. Марина“, обявен в ДВ - бр.36 от 27.04.2018г.

Процедура:

Със заповед № Р – 109 – 490 / 24.07.2018 год. на Ректора на Медицински университет - гр. Варна и решение на Председателя на Научното жури съм определена да изготвя становище като външен член на Научното жури.

Документи за участие в конкурса за АД „Професор“ е подал един кандидат: **доц. д-р Веселинка Димитрова Несторова, д.м.** доцент, УС „Професионални заболявания“ към Катедра физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални заболявания при МУ – Варна, Началник клиника по професионални болести на УМБАЛ „Света Марина“ – Варна, доцент към Втора клиника по нервни болести в УМБАЛ „Света Марина“ ЕАД – Варна.

1. Кратки биографични данни и кариерно развитие:

Д-р Веселина Димитрова Несторова завършва висшето си образование през 1984 год. в МУ – Варна. През 1986 год. е зачислена за специализация по неврология. През октомври 1988 год., след успешно положен конкурсен изпит, е назначена за асистент в Клиника по професионални заболявания към катедра „Хигиена и професионални заболявания“, където продължава специализацията си и през 1990 г. придобива специалност „Неврология“, а през 1993 год. и специалност „Професионални болести“. През 1994 год. е повишена в степен главен асистент. През 1998 г. д-р Несторова специализира в продължение на два месеца в Йоханес Гутенберг Институт - Майнц по проблемите на експериментални проучвания в областта на трудовата медицина и професионалната патология. През март 2006г д-р В. Несторова е гост-лекар в Клиника по неврология в Worms – Германия,

където усъвършенства ултразвуковата доплерова сонография на мозъчни съдове.

На 17.01.2011г. ѝ е присъдена образователната и научна степен „Доктор“ във връзка с успешно защитената дисертация на тема „Субклинична невротоксичност при професионално експонирани лица с олово – комплексно проучване“, а от 2012г. заема АД „Доцент по професионални заболявания“

Настояща длъжност: Доцент по професионални заболявания към МУ – Варна, доцент към Втора неврологична клиника, Ръководител Катедра физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални заболявания, Ръководител УНС „Професионални заболявания“, Началник Клиника по професионални заболявания.

Доц. Несторова е член на националното дружество по неврология, на дружеството за борба с болката и дружеството по ДС към БАУМ. В качеството си на високо оценяван специалист и по неврология, доцент Несторова е регионален консултант по Неврология за Североизточна България.

2. Оценка на научно- изследователската и научно-приложна дейност на кандидата

Научната продукция на доц. Несторова в настоящия конкурс за професор , е представена от 147 заглавия.

2а. Наукометрични показатели

- След заемане на академична длъжност "доцент" - *самостоятелна монография*: „Екологично замърсяване с олово – риск за общественото здраве“. Варна: Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“, ISBN 978-619-221-144-8, 2018.
- Участия в монографии и научни книги – 8
- Научни публикации, отпечатани в периодични научни списания и сборници:
 - В чуждестранни периодични научни списания с IF – 4;
 - след заемане на АД „доцент“ – 2
 - Общ импакт фактор на публикации в списания - IF 15.287
 - В български периодични научни списания и сборници – 21
 - след заемане на АД „доцент“ – 27
- Участия в международни научни прояви - 13
 - след заемане на АД „доцент“ – 9
- Участия в национални научни форуми - 47
 - след заемане на АД „доцент“ – 13
- Участие в комплексни научно-приложни разработки - 3

- Реално отпечатани пълнотекстови публикации в научни списания – 63

Обсъждане: Научната продукция на доц. Несторова е значителна по количество и съответства на изискванията на Правилника за развитие на академичния състав на Медицински университет - Варна. Разработките ѝ са отпечатани в престижни чуждестранни и авторитетни български списания. Тя заема водещо място в голяма част от представените публикации и доклади – 41%, със значителен IF фактор – 15.287

2б. Качествена оценка(научни и научно-приложни приноси)

Основните направления на научните ѝ разработки, със значими научни и научно – приложни приноси, са: професионални заболявания, неврология, трудова медицина, имунология, епидемиология.

I. Научни проучвания в областта на профпатологията.

Професионалните нервни заболявания

1. Установени са субклинични маркери като ранна проява на невротоксичност при професионален контакт на клинично здрави работници с тежки метали (олово, манган, алуминий) и винилхлорид.
2. Анализирани са отклоненията в имунологичните показатели при контакт с олово, алуминий и винилхлорид.
3. Създаден е комплекс от специализирани тестове на български език, за обективизиране на ранните когнитивни нарушения при работници в контакт с олово; същите са включени в диагностичен алгоритъм на субклиничната невротоксичност.
4. Доц. Несторова въвежда нови функционални тестове за изследване на ВНС при въздействие на физико-химични и химични производствени вредности. Значителен принос с научно – приложен характер е въвеждането на отклоненията в симпатиковия кожен отговор (СКО) на периферните нерви, като специфичен критерий за диагнозата на професионалните нервни заболявания. Със специфични тестове са изследвани и отклоненията във вегетативната нервна система и когнитивните функции при работещи в контакт с алуминиеви аерозоли
5. Проследени са корелациите на концентрацията на олово в кръвта с нефротоксични, хематологични и имунологични отклонения.

6. Предложен е диагностичен алгоритъм от маркери за обективизиране на субклиничната невротоксичност, който да се включи в програма скрининг за профилактика на хроничната професионална интоксикация.
7. За първи път в България са изследвани промените на централната и периферната нервна система и когнитивния статус при здрави хора, професионално експонирани с оловни аерозоли и проследени отклоненията, обективизиращи субклинична невротоксичност. Резултатите са оценени като научен принос, който обогатява и допълва теорията за невротоксичността на оловото.
8. Въз основа на проучвания върху влиянието на производствени вибрации, пренапрежение, микротравматизации, и наднормен шум са разработени методи за диагностично отдиференциране на отклоненията в ПНС, съдовите промени и опорно двигателния апарат. Отклоненията са включени в дигностичен алгоритъм на посочените заболявания. С научно-приложен принос е включването на комплекс от преформирани физикални фактори за терапия на заболяванията от локално и общо вибровъздействие, пренапрежение и микротравматизации.
9. За първи път в България са проследени и описани четири случая на Амиотрофична латерална склероза при работещи в контакт с общи вибрации с дългогодишна експозиция. Обсъждането на професионалните фактори (обща вибрация) като етиологични, е научно-теоретичен принос към етиологията на това заболяване.
10. Резултатите от научните проучвания при болни със синдром на карпалния канал, са приложени при диагностицирането и лечението на това заболяване.
11. Доц.Несторова изучава влиянието на шума върху вегетативната нервна система и актуализира дигностични алгоритми, ползвани в клиниката по професионални и неврологични заболявания.

Професионални белодробни заболявания

Доц. Несторова изследва клинични, рентгенологични (КТ диагноза), морфологични и имунологични показатели при болни с пневмокониози и бронхоалергози; проследява особеностите в клиничното протичане и предлага методи за диагностициране и профилактика. Въведено е за първи път у нас HRCT при изследване на азбестоза, като са осъвременени критериите за диагноза.

Професионални токсични хепатити – разработени са токсикологични и ехографски критерии за диагностициране и експертиза на болни с професионални заболявания.

Професионални неоплазми. За първи път е описана и доказана професионалната етиология на рак на щитовидната жлеза при контакт с йонизиращата радиация (работещи в непосредствена близост до източник на йонизиращи лъчения – рентгенов апарат). Обсъдени са вероятните причини и съпътстващи фактори, свързани с организацията на работния процес, както и синергично действащите фактори на работната среда.

II. Проучвания в областта на неврологията:

Значителен брой от научните трудове на д-р Несторова са върху нарушения на автономната нервна система, като са посочени специфични отклонения, обективизиращи патологичния процес (Паркинсонов синдром, гастроинтестинални и ендокринни заболявания).

Систематизирани и анализирани са теоретичните аспекти на неврологични усложнения при тумори и метастази на ЦНС; на раковата болка; на психологични проблеми при болните с напреднал рак. Изследвани са особености в мозъчния кръвоток и повлияването му от специфично лечение при болни с обструктивна сънна апнея (ОСА) чрез транскраниална доплерова сонография.

Присъстват и проучвания върху синдрома на латерална амиотрофична склероза при ОСА и системни микротравматизации

III. Проучвания в областта на трудовата медицина.

Осъществен е анализ на професионалната заболяемост, работоспособността и здравното състояние на работниците в различни производства (за алуминиеви профили; акумулаторно производство; химическа промишленост и др.)

IV. Проучванията в областта на имунологията са върху имунологични показатели при болни с оловна интоксикация и болни с азбестоза. Обсъдени са отклоненията им в зависимост от тежестта на заболяването.

V. Проучвания в областта на епидемиологията.

Анализирана е професионалната заболеваемост във Варненския регион за различни периоди от време и тенденциите на развитие на

водещите по честота професионални заболявания; дискутирани са диагностични и експертни проблеми.

Монография (хабилитационен труд)

Представената монография от доц. д-р Веселина Димитрова Несторова на тема: „ *Екологично замърсяване с олово – риск за общественото здраве* “ е навременна, полезна и със значителен принос към усилията за борба с изключителното многообразие от замърсители на планетата. Освен детайлно изложените многообразни форми на токсичност с олово сред населението, доц. Несторова включва в монографията си и превенция на здравето при контакт с олово – първична и вторична профилактика, промени в законодателството и др. С цялостното разглеждане на проблематиката, обогатена и със собствени проучвания, монографията на доц. Несторова е изключително ценно помагало с висока научна и приложно-практическа стойност и отговаря напълно на изискванията за монографичен (хабилитационен труд).

Оценка на учебно – преподавателската дейност

Доц. В. Несторова е асистент в Клиниката по професионални заболявания от 1988 год., от 1990 – 1993 год. старши асистент от 1993 год. – главен асистент и от 2011 год. - доцент.

Доцент Несторова е дългогодишен преподавател - над 27г., на студенти по медицина, професионални бакалаври в Медицинския колеж и студенти бакалаври „Логопедия“ и магистри „Рехабилитация, морелечение, уелнес и СПА“, „Опазване и контрол на общественото здраве“ и „Оптометрист“. Председател е на изпитни комисии за семестриални и държавни изпити.

Доц. Несторова е автор на учебните програми, лекционния курс, методични материали за упражнения и тестови изпит на Blackboard за студентите по следните дисциплини: Медицина „Професионални болести“; Медицински колеж - ОКС „Бакалавър“ Инспектори по общественото здраве „Професионални болести с токсикология“; Медицински колеж - ОКС „Бакалавър“ Инспектори по общественото здраве „Охрана на труда“; Медицински колеж - ОКС „Бакалавър“ Медицински оптик „Здравословни и безопасни условия на труд“; Рехабилитация, морелечение, уелнес и СПА - ОКС Магистър „Рехабилитация и

превенция на професионалните болести“; Опазване и контрол на общественото здраве - ОКС Магистър „Здраве и безопасност при работа“; Опазване и контрол на общественото здраве ОКС Магистър „Токсикология (битова и производствена)“; Оптометрист ОКС Магистър „Увреждане на очния анализатор от професионални фактори“; ОКС „Бакалавър“ Логопедия „Неврология“.

Доц. Несторова е научен ръководител на двама успешно защитили докторанти, от които един е по научната специалност „Професионални болести“. Тя е научен ръководител на дипломна работа на трима дипломанти. Била е рецензент на дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ на един дисертант. Участвала е в научни журита за придобиване на АД „Доцент“ и АД „Професор“. Член е на изпитна комисия за държавен изпит за специалност „Нервни болести“ и „Професионални болести“.

Доц. Несторова използва съвременни методи и техника, при изключително добър диалог между студенти и преподавател. Проведените анкети за обратна връзка със студентите я оценяват като изключително добър преподавател.

Справката за учебно-преподавателската натовареност е съответно: за 2013/2014г. – 75 часа; за 2015/2016г. – 222 часа и за 2016/2017г. – 243 часа.

Заклучение

Доц. д-р Веселина Несторова е високо ерудиран и ценен специалист по две дисциплини – професионални заболявания и нервни болести, впечатляващ със задълбочена професионална подготовка и чувство за отговорност. Като ръководител на професионални и научни звена, тя притежава значителен опит в управлението на медицински дейности.

Доц. Несторова е квалифициран и уважаван преподавател, високо оценяван от студенти, специализанти, докторанти. Тя поддържа високо ниво на иновативна осведоменост и умение за практическото ѝ приложение.

Широко мащабните ѝ, но с практическа насоченост проучвания, свидетелстват за зрелостта ѝ на изследовател. Научните ѝ трудове са със значими научни, методологични, диагностични и практически приноси.

Като член на научната общност на МУ – Варна, тя притежава стремеж към постоянно усъвършенстване, способност за работа в екип и висока комуникативност.

Представените дотук данни от биографията на доц. Несторова, кариерното ѝ развитие, научната продукция, дигностично – лечебната и учебно – преподавателска дейност изцяло отговарят на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му, както и „Препоръчителните критерии за присъждане на научни степени и заемане на академични длъжности” от Правилника за развитие на Академичния състав на Медицински университет- гр.Варна. В заключение на изложеното дотук, както и личните ми оценки, ми дават категоричното основание като член на научното жури, да подкрепя кандидатурата на доц. Несторова с **положително становище – „ДА”** и да предложи на почитаемите членове на Научното жури да гласуват **положително** за присъждане на академичната длъжност **„Професор“ по научна специалност „Професионални заболявания“** към МУ – Варна, Факултет Обществено здравеопазване, Катедра физиотерапия, рехабилитация, морелечение и професионални заболявания при МУ – Варна и Втора клиника по Неврология в УМБАЛ „Св. Марина“ на Доц. д-р Веселинка Димитрова Несторова, д.м.

26.07.2018 г.

Изготвил становището:
Доц. Лиляна Димитрова, дм

